

Hazırlayan: Bahadır Tonguç, Supramar Shipping

“SUPER HOLIDAYS” NASIL OKUNMALI?

Starya süresi ve zaman sayımı üzerindeki istisnalar, müzakerat sürecinde ve charter mukavelesi içerisinde tasrih edilmelidir. Bu istisnaları çoğunlukla mücbir sebepler (force majeure) ve tatiller oluşturulmaktadır. Sürastarya günlerinde bu istisnaların uygulanma durumları sözleşme ile belirlenir. Starya süresi olarak sayılmayacak süreler; shex, sshex, fhex gibi kısaltmalarla ve bu kısaltmalarda “h” harfi ile gösterilen “Holidays” yani tatil günlerinin kapsamının tarifıyla belirlenir.

Örnek olarak eğer Bimco’nun yaygın olarak kullandığı “Holiday Calendar” kitapçığında belirtilen tarih ve saatler esas alınacaksa, bununla ilgili kloz, navlun mukavelesine “Holidays as per Bimco Holiday Calendar 2010” şeklinde yer alabilir. Yerel tatiller de (local holidays) muaf tutulacaksa, kloz gerekli şekilde dahil edilmelidir.

Genel kabul görmüş kaynakların haricinde bir uygulama söz konusu ise, kullanılacak terimlerin ihtilafa sebebiyet vermeyecek şekilde tarif edilmesi kaçınılmazdır. “Super Holidays” terimi bu kapsama giren ve eğer kapsamı belirtilmemişse, kolaylıkla anlaşmazlığa yol açabilecek bir ifadedir. Bimco, Cmi, Fonasba ve Gbc tarafından ortak hazırlanan “Charterparty Laytime Definitions 1980” isimli tanımlarda, “Super Holidays” ifadesi ve kapsamı yer almamaktadır ve tanınmamaktadır. Kapsamı belirsizdir ve kullanımı sakıncalıdır. Kullanılacak olsa dahi, tanımı açıkça yapılmalıdır.

İKİNCİ LİMANLARDA ZAMAN SAYIMI BAŞLANGICI

Yine starya süresi ile ilgili olarak, yükleme ve/veya tahliye için birden fazla liman kullanılacaksa, bu limanlara varışta zaman sayımının veya sürastarya zamanının ne şekilde başlayacağı konusunda bazı meslektaşlarımızın nadir de olsa sıkıntı yaşadığını varsayarak, uygulama ile ilgili örnekler vermek isterim.

Hububat taşımaları için yaygınca kullandığımız “Synacomex” charter mukavelesinin sekizinci klozu (Laytime Clause), bu uygulamayı, “At second or subsequent port(s) of loading or discharging, laytime or time on demurrage shall resume counting from vessel’s arrival at loading or discharging berth, if available or from vessel’s arrival at a usual waiting place, if berth is unavailable” şeklinde düzenlemektedir. Bu maddeyi şöyle tercüme edebiliriz: “Zaman sayımı, geminin ikinci veya izleyen yükleme veya tahliye limanındaki rıhtıma varışı itibarıyla, rıhtım müsait değilse mutat bekleme yerine varışı ile başlayacaktır.”

Benzer şekilde, Japan Shipping Exchange tarafından hazırlanan olan “Beizai 1991” kodlu charter mukavelesinin yedinci klozu benzer bir hüküm içermektedir ve gemi saat 17:00’den sonra limana varmış ise zaman sayımının ertesi iş günü saat 08:00’de başlayacağını belirtir (eğer fiziken daha önce başlamamışsa).

Kullanılan charter mukavelesinde konu ile ilgili hüküm bulunmuyorsa, uygulamanın ek madde ile düzenlenmesi ve zaman sayımı/demoraj sayımı başlangıcının ikinci veya izleyen liman veya rıhtımlara varışta mı, 8am/5pm klozuna göre mi yoksa en yakın vardiya başlangıç saatine (first resumption of work) göre mi uygulanacağını saptanması sağlıklı olacaktır.

